

PATVIRTINTA

Dūkšto globos namų direktoriaus

2024 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. V-51

DŪKŠTO GLOBOS NAMŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ TEISIŲ CHARTIJA

1. Dūkšto globos namų (toliau – Globos namai) paslaugų gavėjų Teisių Chartija (toliau – Teisių Chartija) yra Globos namų vidaus tvarkos dokumentas, kurio paskirtis apibrėžti Globos namų gyventojų teises.

2. Teisių Chartijos tikslas – saugoti ir puoselėti Globos namų paslaugų gavėjų teises.

3. Šis dokumentas sudarytas remiantis: Lietuvos Respublikos Konstitucija, Jungtinių Tautų (JT) Neįgaliųjų Teisių Konvencija, Europos Žmogaus Teisių Teismu, Europos Socialine Chartija, JT Tarptautiniu Ekonominių, Socialinių ir Kultūrinių Teisių Paktu, Tarptautiniu Piliietinių ir Politinių Teisių Paktu, Visuotine Žmogaus Teisių Deklaracija ir kitais Žmogaus Teisių dokumentais.

4. Teisių Chartija sudaryta 2 formomis: viena rašytinė su pateiktomis gyventojų teisėmis bei darbuotojų veiksmais užtikrinant įvardintas teises, kita – pateikta gyventojams suprantama kalba.

GYVENTOJO TEISĖ	GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ VEIKSMAI UŽTIKRINANT ŽMOGAUS TEISES
1. TEISĖ Į KOKYBIŠKAS SOCIALINĖS GLOBOS PASLAUGAS	1.1. Globos namai sudaro sąlygas norinčiam apsigyventi asmeniui ar jo artimiesiems apžiūrėti globos namų patalpas ir teritoriją. 1.2. Globos namuose gali apsigyventi senyvo amžiaus, suaugę asmenys turintys negalią, kurių deklaruota gyvenamoji vieta Ignalinos rajonas. 1.3. Globos namuose asmenys apgyvendinami dviviečiuose ir triviečiuose kambariuose, asmuo gali rinktis kambario kaimyną. 1.4. Globos namai į kokybišką ir poreikius atitinkantį maistą, šiltą, tvarkingą, patogią ir jaukią aplinką, gyventojui būtinų buitinių, higienos, kompensacinės technikos ir kt. priemonių suteikimą. 1.5. Asmuo kambaryje gali turėti asmeninius baldus ir kitų asmeninių daiktų.
2. TEISĖ Į KOKYBIŠKAS SLAUGOS IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS	2.1. Užtikrinamas kiekvieno paslaugų gavėjo dalyvavimas, priimant sprendimus susijusius su jo sveikata. 2.2. Gerbiamas kiekvieno paslaugų gavėjo noras atsisakyti gydymo, vaistų, greitosios medicinos pagalbos. 2.3. Užtikrinamas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas, vizitai pas gydytojus specialistus privačiai ir pan. 2.4. Asmuo turi teisę rinktis šeimos gydytoją. 2.5. Asmenys aprūpinami medikamentais, tvarsliaiva, techninėmis pagalbos priemonėmis, slaugos priemonėmis.
3. TEISĖ Į SAUGIĄ APLINKĄ	3.1. Globos namų paslaugų gavėjų bendro naudojimo patalpos, gyvenamieji kambariai atitinka technines, sanitarines-higienines, darbų ir priešgaisrinės saugos normas bei reikalavimus. 3.2. Užtikriname saugią paslaugų gavėjų asmeninę priežiūrą. 3.3. Paslaugų gavėjams bet kuriuo paros metu užtikrinta galimybė pasikviesti į pagalbą darbuotoją, paspaudus iškvietimo sistemos mygtuką.
4. TEISĖ Į LAISVĘ, NEBŪTI	4.1. Globos namuose dirbantys darbuotojai supranta, kas

IŠNAUDOJAMU, NEPATIRTI SMURTO IR PRIEVARTOS	<p>laikoma laisvės suvaržymu ir kaip tinkamai taikyti alternatyvius metodus, siekiant užtikrinti kiekvieno paslaugų gavėjo teisę į laisvę.</p> <p>4.2. Globos namuose dirba pakankamas darbuotojų skaičius taip užtikrinama, kad paslaugų gavėjų poreikiai ir pageidavimai būtų įvykdomi laiku.</p> <p>4.3. Užtikrinta kokybiška paslaugų gavėjų priežiūra, kuri leidžia nuolat stebėti paslaugų gavėjo būklę ir valdyti galimą riziką.</p> <p>4.4. Siekiant užkirsti kelią netinkamam elgesiui su paslaugų gavėjais, darbuotojai pagal galimybes siunčiami į mokymus žiauraus elgesio, smurto ir prievartos klausimais.</p> <p>4.5. Darbuotojai skatinami nelikti abejingais ir pranešti apie netinkamą elgesį su senyvo amžiaus asmenimis bei suaugusiais asmenimis su negalia kompetentingoms valdžios institucijoms.</p>
5. TEISĖ PASIRINKTI	<p>5.1. Globos namų darbuotojai supranta ir žino, kad kiekvienas paslaugų gavėjas turi tokį pat veiksnumą visais gyvenimo aspektais, nes vien negalia nėra pagrindas atimti iš žmogaus galimybę pačiam priimti sprendimus.</p> <p>5.2. Parengti Globos namų vidaus tvarkos dokumentai, kurie suteikia galimybę Globos namų gyventojams su kitų asmenų pagalba patiems priimti sprendimus.</p> <p>5.3. Visiems paslaugų gavėjams sukurtos palankios sąlygos dalyvauti priimant sprendimus susijusius su jų gyvenimo kokybe ir sveikatos priežiūra.</p>
6. TEISĖ Į ORŲ GYVENIMĄ	<p>6.1. Pagal galimybes darbuotojai dalyvauja mokymuose žmogaus teisių ir orumo klausimais.</p> <p>6.2. Visa Globos namų bendruomenė laikosi Etikos kodekso.</p> <p>6.3. Globos namuose nuolat tikrinama prašymų, pasiūlymų, skundų dėžutė.</p> <p>6.4. Globos namuose kiekvienas gyventojas skatinamas kuo ilgiau išlaikyti savarankiškumą: valgyti savarankiškai taip, kaip jie sugeba; leidžiama patiems spręsti ar nori vykti į gydymo įstaigą; kambariuose leidžiama laikyti savo asmeninius baldus ir daiktus; gyventojai skatinami dalyvauti įvairiuose, Dūkšto miesto bendruomenės renginiuose, taip užtikrinant jų integraciją visuomenėje; užtikrinant gulinčių gyventojų higieną naudojamos širmos ir pan.</p>
7. TEISĖ Į PRIVATUMĄ	<p>7.1. Gerbiamos kiekvieno paslaugų gavėjo teisės į privatumą ir privačią erdvę.</p> <p>7.2. Siekiant užtikrinti paslaugų gavėjo ir pas jį atėjusio aplankyti asmens privatumą, Globos namuose sudaromos sąlygos bendrauti niekam netrukdam.</p> <p>7.3. Globos namuose sudaromos sąlygos gyventi sutuoktiniams/šeimai.</p> <p>7.4. Globos namuose gyventojams sudarytos sąlygos saugiai laikyti savo asmeninius daiktus, užsirakinti savo asmenines spinteles, drabužių spintas, šaldytuvus.</p> <p>7.5. Gyventojams gyvenamojoje aplinkoje kiek įmanoma garantuojamas privatumas, darbuotojai į kambarį įeina tik pasibeldę, visose Globos namų patalpose nenaudojamos stebėjimo kameros, kambariuose yra užuolaidos, širmos.</p>
8. TEISĖ Į DALYVAVIMĄ	<p>8.1. Globos namai sudaro sąlygas paslaugų gavėjams</p>

	<p>atlikti pilietinę pareigą.</p> <p>8.2. Globos namai paslaugų gavėjams sudaro sąlygas dalyvauti bendruomeniniuose, visuomeniniuose renginiuose.</p> <p>8.3. Paslaugų gavėjai skatinami aktyviai įsitraukti priimant sprendimus, veikiančius jų gyvenimą ir priežiūrą Globos namuose.</p> <p>8.4. Gyventojai nuolat skatinami įsitraukti dalyvauti įvairiose Globos namų veiklos srityse, Gyventojų taryboje.</p>
9. TEISĖ Į SAVIRAIŠKĄ	<p>9.1. Kiekvienas gyventojas Globos namuose turi teisę turėti savo įsitikinimus, nuomonę ir juos laisvai reikšti.</p> <p>9.2. Jokiomis priemonėmis nėra varžoma gyventojų laisvė išsakyti savo nuomonę, pageidavimus ar skundus dėl problemų, iškilusių teikiant paslaugas.</p> <p>9.3. Globos namuose sudaromos sąlygos gyventojų sielovadai.</p> <p>9.4. Užtikrinama teisinga visos bendruomenės ir konkuruojančių privačių, konkretaus asmens ar asmenų interesų pusiausvyra.</p>
10. TEISĖ Į LYGYBĘ IR NEDISKRIMINAVIMĄ	<p>9.5. Gyventojų teisės įgyvendinamos be jokios diskriminacijos dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautinės ar socialinės kilmės, priklausymo tautinei mažumai, nuosavybės, gimimo ar kitais pagrindais.</p>
11. TEISĖ PAREIKŠTI SKUNDA	<p>11.1. Paslaugų gavėjams jiems prieinama forma teikiama informacija apie jų teises, priežiūrą, paslaugas, Globos namų gyventojų vidaus tvarkos taisykles, nuostatas ir skundų nagrinėjimo procedūras.</p> <p>11.2. Netoleruojamas elgesys, kuriuo būtų pažeidžiamos žmogaus teisės.</p> <p>11.3. Patvirtinta skundų pateikimo ir nagrinėjimo tvarka, kad Globos namų gyventojai galėtų pranešti apie jų teisių ar gerovės pažeidimus, nesibaimindami galimų atsakomųjų veiksmų.</p>

PASLAUGŲ GAVĖJŲ SUPAŽINDINIMO SU TEISIŲ CHARTIJA PROCEDŪROS

10. Globos namų gyventojams parengiamas teisių sąrašas jiems suprantama kalba, kuris yra iliustruojamas paveikslėliais (priedas Nr.1) ir viešinamas įstaigos standuose.

11. Paslaugų gavėjai su Teisių Chartija supažindinami žodžiu susirinkimo metu arba individualiai, išaiškinant teisių reikšmę jiems suprantama kalba.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Paslaugų gavėjų Teisių Chartija įsigalioja nuo jų patvirtinimo dienos.
13. Teisių Chartija skelbiama viešai – Globos namų interneto svetainėje.
14. Globos namų darbuotojai su Teisių Chartija supažindinami pasirašytinai.
15. Pagal galimybę paslaugų gavėjų artimieji su teisių chartija supažindinami žodžiu.

Parengė:

Vyriausioji socialinė darbuotoja Rūta Patėjūnienė

GYVENTOJŲ TEISIŲ CHARTIJA *(Gyventojų teisės pateikiamos jiems suprantama kalba)*

1. TEISĖ Į KOKYBIŠKAS SOCIALINĖS GLOBOS PASLAUGAS

- Kai socialinis darbuotojas atsako į visus man rūpimus klausimus.
- Kai man leidžia rinktis kambario kaimyną.
- Kai man paprašius atneša maistą į kambarį.
- Kai man paprašius palydi į lauką, pakvėpuoti grynu oru.
- Kai man paprašius nuveža/nuveda ir mane lydi ten, kur aš noriu: prie ežero, į mano buvusius namus, aplankyti artimųjų kapų.

2. TEISĖ Į KOKYBIŠKAS SLAUGOS IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS

- Kai aš galiu atsisakyti važiuoti į gydymo įstaigą.
- Kai man leidžiama rinktis pas kokį gydytoją aš noriu gydytis.
- Kai man paprašius atneša tabletes nuo skausmo.
- Kai man paprašius pamatuoja kraujo spaudimą.

3. TEISĖ Į SAUGIĄ APLINKĄ

- Kai man einant koridoriu yra turėklai kur galiu užsikabinti.
- Kai tualete yra turėklas, kad galėčiau saugiai atsistoti.

- Kai aš turiu budinčių darbuotojų iškvietimo mygtuką.

4. TEISĖ Į LAISVĘ, NEBŪTI IŠNAUDOJAMU, NEPATIRTI SMURTO IR PRIEVARTOS

- Kai netrukdamt galiu eiti pasivaikščioti.
- Kai galiu eiti į bažnyčią man patogiu laiku.
- Kai darbuotojai manęs ir kitų gyventojų neskriaudžia ir neliepia daryti to ko aš nenoriu.

5. TEISĖ PASIRINKTI

- Kai man leidžia rinktis kokį patiekalą aš noriu valgyti.
- Kai aš galiu rinktis kokiais drabužiais vilkėsiu.
- Kai man leidžia rinktis kokioje veikloje aš noriu dalyvauti.
- Kai manęs klausia, kokių saldainių norėčiau.
- Kai galiu rinktis „savo asmenį“.

6. TEISĖ Į ORŲ GYVENIMĄ

- Kai jaučiuosi lygiai taip pat, kaip savo namuose.
- Kai galiu laikyti kambaryje naminių gyvūnėlių.
- Kai galiu eiti apsipirkti į parduotuvę.
- Kai galiu laikyti savo kambaryje man patinkančius daiktus ir baldus.

7. TEISĖ Į PRIVATUMĄ

- Kai darbuotojai beldžiasi į duris prieš užeidami į mano kambarį.

- Kai darbuotojai naudoja širmą, atliekant higienos procedūras.
- Kai mano kambaryje yra užuolaidos, roletai kuriais galiu užsidengti/atsidengti langą.
- Kai galiu asmeniškai pasikalbėti su savo svečiais.

8. TEISĖ Į DALYVAVIMĄ

- Kai man leidžia balsuoti.
- Kai aš galiu eiti/važiuoti į man patinkantį koncertą/renginį.
- Kai manęs klausia, ko reikia, kad man būtų geriau.
- Kai man siūlo dalyvauti globos namų veiklose.

9. TEISĖ Į SAVIRAIŠKĄ

- Kai išklausoma mano nuomonė.
- Kai paprašau ir pakviečia kleboną.

10. TEISĖ Į LYGYBĘ IR NEDISKRIMINAVIMĄ

- Kai iš manęs ir kitų gyventojų nesijuokiamą dėl mūsų ligų, išvaizdos, lėto tempo, kalbos stiliaus.

11. TEISĖ PAREIKŠTI SKUNDĄ

- Kai noriu galiu pasiskųsti ir nieko nebijoti.
- Kai aš žinau kam, kaip ir kur galiu pasiskųsti.